

**ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ
ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ
-Π.Ε.Σ.Ε.Α.-**

Πειραιάς, 28 Απριλίου 2014

Αριθ. Πρωτ.: 51

Αρ. Απόφ.: 1482/1999 Πρωτοδικείου Αθηνών
Γούναρη 21 - 23, 18531 Πειραιάς
Τηλ.: 2651048830, 2104535235, 2105731768,
2104954478, 2441020773, 6977244295, 6932942156,
6944126716, 6977743862, 6974706370, 6932046005
Fax: 2651048830
E-mail: ds_pessea@yahoo.gr
<http://www.pessea.gr>

Προς:

1. Τα Πολιτικά Κόμματα της Βουλής των Ελλήνων
2. Τον Υπουργό ΥΠΑΙΘΑ
3. Τον Υφυπουργό ΥΠΑΙΘΑ
4. Την Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία –ΕΣΑμεΑ-
5. Την Πανελλήνια Ομοσπονδία Γονέων & Κηδεμόνων Ατόμων με Αναπηρία –ΠΟΣΓΚΑμεΑ-
6. Την Πανελλήνια Ένωση Σχολικών Συμβούλων –Π.Ε.Σ.Σ.
7. Τη Διδασκαλική Ομοσπονδία Ελλάδας –Δ.Ο.Ε-
8. Την Ομοσπονδία Λειτουργών Μέσης Εκπαίδευσης -Ο.Λ.Μ.Ε.-
9. Την Πανελλήνια Ένωση Ειδικών Παιδαγωγών –Π.Ε.Ε.Π.
10. Το Γενικό Δ/ντή Σπουδών Π.Ε.&Δ.Ε. του ΥΠΑΙΘΑ
11. Το Δ/ντή ΕΑΕ ΥΠΑΙΘΑ
12. Μ.Μ.Ε.

**ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΤΟΥ Π.Ε.Σ.Ε.Α.
ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΤΗΣ ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**

Αξιότιμε κύριε Υπουργέ,
Αξιότιμε κύριε Υφυπουργέ,
Αξιότιμες κυρίες Βουλευτές,
Αξιότιμοι κύριοι Βουλευτές,
Αξιότιμες κυρίες, Αξιότιμοι κύριοι,

Το Διοικητικό Συμβούλιο του Πανελληνίου Επιστημονικού Συλλόγου Ειδικής Αγωγής-Π.Ε.Σ.Ε.Α.-, αφού προχώρησε σε συζητήσεις με επιστημονικούς, πολιτικούς, κοινωνικούς φορείς και στελέχη του δημόσιου εκπαιδευτικού συστήματος, με οργανώσεις γονέων και κηδεμόνων ατόμων με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, με τους εκπαιδευτικούς γενικής και ειδικής αγωγής της Πρωτοβάθμιας και της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, αναφορικά με το Σχέδιο Νόμου για την Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση το οποίο κατέθεσε το Υπουργείο για διαβούλευση τη Μεγάλη Τετάρτη (16 Απριλίου 2014),

κρίνει ότι το προαναφερόμενο Σχέδιο Νόμου δεν αποτέλεσε αντικείμενο ενός διαφανούς, δημοκρατικού και ουσιαστικού διαλόγου, ανάμεσα στο Υπουργείο Παιδείας και τους ενδιαφερόμενους επιστημονικούς και συλλογικούς φορείς, με προσανατολισμό την αντιμετώπιση των διαχρονικών προβλημάτων της ειδικής αγωγής και εκπαίδευσης των ατόμων με αναπηρία και των ατόμων με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, που προκύπτουν από την αποσπασματικότητα μιας πλειάδας ασαφών νομικο-πολιτικών και γραφειοκρατικών μέτρων. Το Υπουργείο Παιδείας επιχειρεί να θεσμοθετήσει έναν ορυμαγδό βίαιων και απάνθρωπων μέτρων εις βάρος των ατόμων με αναπηρία και των ατόμων με ειδικές εκπαιδευτικές, των οικογενειών τους και των εργαζομένων στις δομές του υποσυστήματος της ειδικής αγωγής. Νομοθετικά μέτρα από τα οποία υπολείπονται όλες εκείνες οι εκπαιδευτικές πολιτικές και οι στρατηγικοί σχεδιασμοί που θα έδιναν δημοκρατική νομιμοποίηση στην κεντρική και την περιφερειακή διοίκηση να αντιμετωπίσει το σχολικό και τον κοινωνικό αποκλεισμό των ατόμων με αναπηρία, μέσα από την ποιοτική και ποσοτική αναβάθμιση της παρεχόμενης δημόσιας ειδικής αγωγής και εκπαίδευσης. Στην Ελλάδα η δημόσια ειδική αγωγή και εκπαίδευση διασφαλίστηκε θεσμικά με το Προεδρικό Διάταγμα 603/1983 και τον Νόμο 1566/1985 (άρθρα 32, 33, 34, και 35), όπου για πρώτη φορά η νομοθεσία για την εκπαίδευση των παιδιών με ειδικές ανάγκες, απετέλεσε μέρος της νομοθεσίας για τη γενική εκπαίδευση, θέτοντας στην πράξη τις νομοθετικές και διοικητικές προϋποθέσεις για την ένταξη των μαθητών με ειδικές ανάγκες. Μετά από δύο δεκαετίες σημαντικών αντισταθμιστικών μέτρων αγωγής και εκπαίδευσης, που εφαρμόστηκαν στο δημόσιο εκπαιδευτικό σύστημα, υπέρ των ατόμων με αναπηρία και των ατόμων με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, η Βουλή των Ελλήνων ψήφισε το Νόμο 2817/2000 με τον οποίο το ελληνικό κράτος υιοθέτησε πλήρως την φιλοσοφία της ένταξης ενσωματώνοντας στην ελληνική νομοθεσία όλες τις Διεθνείς Συμβάσεις και Διακηρύξεις για τα Δικαιώματα των Παιδιών και των Αναπήρων. Δημιούργησε μια προοδευτική βάση και γέννησε θετικό κλίμα προσδοκιών σε όσους προασπίζονταν με συνέπεια και ήθος τα δικαιώματα, τις ίσες ευκαιρίες και την εξασφάλιση της ισονομίας στο κοινωνικό, πολιτικό και εκπαιδευτικό σύστημα για τα ανάπηρα άτομα και τα άτομα με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες. Ωστόσο δεν υπήρξε η στοιχειώδης έστω βούληση στα χρόνια που ακολούθησαν ώστε οι προσδοκίες να μεταφραστούν σε πράξη. Η προσεκτική και έντιμη «ανάγνωση» των πεπραγμένων της πολιτικής εξουσίας από το 2000 μέχρι σήμερα, πιστοποιεί ότι η απαξίωση της ειδικής αγωγής/εκπαίδευσης στην Ελλάδα είναι συνειδητή επιλογή των κυβερνήσεων.

Ο Πανελλήνιος Επιστημονικός Σύλλογος Ειδικής Αγωγής -Π.Ε.Σ.Ε.Α.- με επιστημονικά συνέδρια, με παρεμβάσεις του, με υπομνήματα και δελτία τύπου έχει τονίσει ότι εκείνο που χαρακτηρίζει την ειδική αγωγή και εκπαίδευση είναι η έλλειψη δημοκρατικής πολιτικής βούλησης, η πολυνομία και η αποσπασματικότητα σωρείας νομοθετικών διατάξεων που δημιουργούν σύγχυση και παρερμηνείες προσθέτοντας εμπόδια στην παροχή εκπαίδευσης των παιδιών με αναπηρίες και ειδικές εκπαιδευτικές δυσκολίες. Η πρόταση του σχεδίου Νόμου του Υπουργείου Παιδείας κινείται σε αυτή τη λογική και αποτελεί ένα αντίγραφο του προηγούμενου νόμου (Ν. 3699/2008) με την προσθήκη όλων των ρυθμίσεων που υπήρξαν διάσπαρτα σε διάφορους άλλους αναχρονιστικούς νόμους (βλέπε Ν. 1183/1981) και ενυπάρχουν σε νεότερους μνημονιακούς νόμους (βλέπε άρθρο 56

του Ν. 3966/2011, άρθρο 39 του Ν. 4115/2013 και το άρθρο 28 του Ν. 4186/2013). Το Υπουργείο Παιδείας με το νομοσχέδιο για την ειδική αγωγή, παλινδρομεί μεταξύ του διαχωριστικού μοντέλου και της προοπτικής της ένταξης/συνεκπαίδευσης, υιοθετώντας το ξεπερασμένο ιατρικό -ιατροπαιδαγωγικό μοντέλο εις βάρος της παιδαγωγικής της ένταξης.

Η Πρόταση Νόμου για το υποσύστημα της ειδικής αγωγής του Υπουργείου κινείται στη λογική ότι η ειδική αγωγή αποτελεί ξεχωριστό κλάδο από τη γενική εκπαίδευση και αγνοεί τις εξελίξεις στην παιδαγωγική επιστήμη αλλά και τις κατακτήσεις του παγκόσμιου αναπηρικού κινήματος, που τονίζουν ότι οι δομές της ειδικής εκπαίδευσης πρέπει να αποτελούν κομμάτι της γενικής εκπαίδευσης και ότι η ειδική παιδαγωγική είναι προέκταση της γενικής εκπαίδευσης. Υιοθετεί μια στρεβλή διάκριση, στην οποία ο «ειδικός» και ο «γενικός» παιδαγωγός αποτελούν ξεχωριστές οντότητες και κατηγοριοποιούνται σαν να προέρχονται από διαφορετικούς επιστημονικούς κλάδους. Επίσης, έρχεται σε αντίθεση με την όποια προσπάθεια εναρμόνισης της φιλοσοφίας του εκπαιδευτικού συστήματος με την πολιτική της ένταξης και των ίσων ευκαιριών (**Σύμβαση των Δικαιωμάτων των Ατόμων με Αναπηρία 2006**), που απαιτεί από την πολιτεία να εκπαιδεύει παιδαγωγούς για όλους τους μαθητές, χωρίς να παραγνωρίζει την ανάγκη για ειδική επιστημονική κατάρτιση ή παιδαγωγική εξειδίκευση για την κάλυψη των εκπαιδευτικών αναγκών των μαθητών με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες μέσω ενός ενιαίου εκπαιδευτικού πλαισίου.

Το Υπουργείο με την Πρόταση Νόμου για την ΕΑΕ, αλλάζει τις εργασιακές και υπηρεσιακές σχέσεις στο χώρο της ΕΑΕ υιοθετώντας το μοντέλο του διαχωρισμού και της κατηγοριοποίησης των εργαζομένων στις δομές της ΕΑΕ, κυρίως στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση αφού το 83% των μονάδων Ειδικής Αγωγής λειτουργεί σε αυτήν. Η προσθήκη «0.50» στους ήδη κατέχοντες οργανική θέση στην ΕΑΕ παρ' όλες τις διαβεβαιώσεις από το Υπουργείο ότι προσδίδει το «επιπλέον», έχει φέρει ανησυχία και πικρία στους χιλιάδες δασκάλους και νηπιαγωγούς που χρόνια προσφέρουν τις υπηρεσίες τους στους μαθητές με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες κάτω από δύσκολες συνθήκες. Οι Δάσκαλοι Π.Ε.70 και οι Νηπιαγωγοί Π.Ε.60 που υπηρετούν σήμερα στις σχολικές δομές της ειδικής αγωγής, εκπαίδευσης και ειδικής επαγγελματικής κατάρτισης επένδυσαν σε προσωπικό και επαγγελματικό επίπεδο σε συγκεκριμένες επιλογές επιστημονικής επιμόρφωσης - μετεκπαίδευσης και επαγγελματικής σταδιοδρομίας, με βάση τα θεσμικά δεδομένα της καθιερωμένης εκπαιδευτικής νομοθεσίας για την αποτίμηση των τυπικών και ουσιαστικών προσόντων τους (με μεταπτυχιακές σπουδές και διδακτορικά στην ειδική αγωγή, μεταπτυχιακές σπουδές στα Τμήματα Ειδικής Αγωγής του Μαράσλειου Διδασκαλείου και στα Διδασκαλεία των Παιδαγωγικών Τμημάτων Δημοτικής Εκπαίδευσης και Προσχολικής Αγωγής).

Το Σχέδιο Νόμου υποβαθμίζει και χωρίς καμία παιδαγωγική ή επιστημονική τεκμηρίωση διαγράφει ξαφνικά τα επιστημονικά προσόντα και την παιδαγωγική διαδρομή των δασκάλων και νηπιαγωγών που υπηρετούν στις δομές της Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης.

Στο Νέο Νομοσχέδιο ενσωματώνεται το άρθρο 56 του Ν.3966/2011 (ΦΕΚ 118/2011) όπου όλες οι οργανικές θέσεις της ΕΑΕ στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση «μετατρέπονται» σε θέσεις ΠΕ 61 και Π.Ε. 71 και στα κριτήρια διορισμού, μεταθέσεων και αποσπάσεων προκρίνει κατά «προτεραιότητα» τους απόφοιτους

από συγκεκριμένα Πανεπιστημιακά Τμήματα και τους κατατάσσει σε ΠΕ 61 και ΠΕ 71 μη λαμβάνοντας υπόψη τις διαφορές-ακόμα και μεταξύ τους- στα προγράμματα σπουδών των Τμημάτων και τους τοποθετεί όλους στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση. Αλήθεια πώς οι Συγκεκριμένες ειδικότητες θα αξιολογούν τους μαθητές Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης όταν δεν γνωρίζουν τα αναλυτικά προγράμματα των αντίστοιχων βαθμίδων. Θα αξιολογούν άρα βάσει ενός μέσου όρου ελλείψεων και όχι δεξιοτήτων. Πώς θα τους διδάσκουν στα Τμήματα Ένταξης; Βάση **άλλων Αναλυτικών Προγραμμάτων**; Γιατί, για τη διαφοροποίηση του αναλυτικού, αν μη τι άλλο, πρέπει και να το γνωρίζεις, και να είσαι ικανός να το διδάσκεις στη γενική τάξη. Η διαφοροποίηση είναι για τη γενική εκπαίδευση, άρα μάλλον εδώ κατευθυνόμαστε σε ειδικά αναλυτικά. Τότε προς τι η ρητορεία για προώθηση της ενταξιακής πολιτικής και της διαφοροποιημένης παιδαγωγικής; Αγνοεί τη **βασική αρχή ότι η βαθιά γνώση του παιδιού και γενικότερα της γενικής εκπαίδευσης σε προπτυχιακό επίπεδο είναι απαραίτητη προϋπόθεση για σπουδές στην Ειδική Αγωγή**. Καταστρατηγεί εργασιακά κεκτημένα και ευτελίζει την επιστημονική κατάρτιση και παιδαγωγική προσφορά των δασκάλων ειδικής αγωγής ΠΕ. 70 και των νηπιαγωγών ειδικής αγωγής Π.Ε. 60.

Το Διοικητικό Συμβούλιο του Πανελληνίου Επιστημονικού Συλλόγου Ειδικής Αγωγής-Π.Ε.Σ.Ε.Α.-, θεωρεί ότι στο Νέο Νομοσχέδιο για την Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση του Υπουργείου Παιδείας, πρέπει να **αποσυρθεί άμεσα** από τη διαβούλευση, γιατί υπάρχουν τέτοιοι διαχωρισμοί, διακρίσεις και κατακερματισμοί όσο αφορά τους εκπαιδευτικούς που ανήκουν στον ίδιο κλάδο, οι οποίοι παραβιάζουν ασύστολα τη θεμελιώδη αρχή του Συντάγματος για ίσες ευκαιρίες και δίκαιη αντιμετώπιση των εργαζομένων στον Δημόσιο Τομέα. Με βάση τη Συνταγματική θεώρηση, η εδραίωση της δημοκρατικής νομιμότητας επιτάσσει ότι ο διορισμός, μετάθεση ή απόσπαση σε ΣΜΕΑΕ, σε Τμήματα Ένταξης και ΚΕ.Δ.Δ.Υ. πρέπει να γίνεται από εκπαιδευτικούς της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης με **σπουδές στην ειδική αγωγή και εκπαίδευση**, χωρίς πρόκριση κατά «**προτεραιότητα**» αποφοίτων συγκεκριμένων Πανεπιστημιακών Σχολών και Τμημάτων.

(Επίσης το Διοικητικό Συμβούλιο του Π.Ε.Σ.Ε.Α. θεωρεί ως αυτονόητη υποχρέωση του Υπουργείου Παιδείας στο Νέο Νομοσχέδιο για την Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση να ορίζει με **σαφήνεια** ότι οι υπηρετούντες με οργανική θέση ΠΕ60 και ΠΕ70 εκπαιδευτικοί στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση Ειδικής Αγωγής ή σε ΕΕΕΕΚ, εξακολουθούν και υπηρετούν σε αυτές και διατηρούν ΑΥΤΟΔΙΚΑΙΩΣ το δικαίωμα για μετάθεση ή απόσπαση σύμφωνα με το άρθ.16 του ν.1566/1985 και το άρθ. 16 παράγρ. 1 του Ν. 3699/2008.)

Το Σχέδιο Νόμου εισάγει αναχρονιστικές ρυθμίσεις για την επιλογή των εκπαιδευτικών που θα στελεχώσουν τις δομές της Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης όσο και για τη φοίτηση/εκπαίδευση των μαθητών και των μαθητριών με αναπηρίες ή και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες. **Μερικά σημεία που αξίζουν προσοχή είναι:**

- 1) Τα **διαφορετικά κριτήρια διορισμού** για τους εκπαιδευτικούς στην Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση. Πρόσφατα μια ακόμη δυσμενή απόφαση σε βάρος των αναπληρωτών εκπαιδευτικών υπέγραψαν οι Υπουργοί Διοικητικής Μεταρρύθμισης Κυριάκος Μητσοτάκης και Χρήστος Σταϊκούρας. Συγκεκριμένα στην Κ.Υ.Α. 2/24529/0022 (ΦΕΚ 928/Β-14-4-2014), σύμφωνα με την οποία " **...Επιπλέον, κάτοχοι διδακτορικού ή μεταπτυχιακού τίτλου**

σπουδών μπορούν να προσμετρήσουν τους εν λόγω τίτλους για μισθολογική εξέλιξη από την ημερομηνία πρόσληψης τους, με την απαραίτητη προϋπόθεση και μόνο οι ανωτέρω τίτλοι να έχουν αποτελέσει τυπικό προσόν για την πρόσληψη αυτών» απόφαση άδικη για τους αναπληρωτές γενικής και ειδικής αγωγής που έχουν τον ίδιο χρόνο προϋπηρεσίας και φανερώνει πού αυτό μπορεί να οδηγήσει μελλοντικά.

2) (άρθ. 22 Αναπληρωτές ΕΑΕ)

« Στην πρωτοβάθμια και στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση σε περίπτωση εξάντλησης των πινάκων κατά περιοχή πρόσληψης και εφόσον εξακολουθούν να υπάρχουν κενές θέσεις, αυτές καλύπτονται από τον ενιαίο πίνακα αναπληρωτών γενικής εκπαίδευσης...»; Τότε γιατί ο διαχωρισμός και ο κατακερματισμός;

3) (άρθ. 21 παρ.6) «Οι εκπαιδευτικοί όλων των κλάδων Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας με 67% αναπηρία και άνω, που δεν οφείλεται σε ψυχική ασθένεια, που έχουν απώλεια όρασης, ή ακοής και είναι τετραπληγικοί- παραπληγικοί τοποθετούνται με μετάθεση, διορισμό, απόσπαση και αναπληρωτές πλήρους ή μειωμένου ωραρίου με σχέση ιδιωτικού δικαίου , **μόνο (!)** σε αντίστοιχες σχολικές μονάδες τυφλών, κωφών και με κινητική αναπηρία σε ποσοστό 20% ανά κλάδο και ειδικότητα, κατά προτεραιότητα...» Δηλαδή ένας παραπληγικός καθηγητής μαθηματικών μπορεί να διδάξει μόνο σε σχολείο με τετραπληγικούς μαθητές (!)...

4) άρθ. 20 (Εκπαιδευτικοί ΕΑΕ) 1.6 Των κλάδων ΠΕ (Καθηγητών Δευτεροβάθμιας ΕΑΕ) όλων των ειδικοτήτων, με τον ισχύοντα κωδικό τους και προέκταση « .50» ...απαιτείται

iii) Πτυχίο διετούς μετεκπαιδύσεως στην ΕΑΕ των Διδασκαλείων της ημεδαπής ή αναγνωρισμένο ως αντίστοιχο και ισότιμο πτυχίο της αλλοδαπής, με βασικές σπουδές σε Πανεπιστήμια της ημεδαπής ή με αναγνωρισμένο ως αντίστοιχο και ισότιμο πτυχίο της αλλοδαπής Μέχρι σήμερα ΔΕΝ υπάρχει πτυχίο μετεκπαίδευσης των Διδασκαλείων της ημεδαπής για εκπαιδευτικούς Δ.Ε.

5) ΕΔΕΑΥ: Συγκροτείται ένα δίκτυο υπηρεσιών με ασαφή όρια διαχωρισμού αρμοδιοτήτων και ανύπαρκτα πρωτόκολλα συνεργασίας. Στο όνομα, δόθηκε της αρχής της ένταξης όλων των παιδιών στο γενικό σχολείο και στην ενδυνάμωση της σχολικής μονάδας, θεσμοθετούνται ξεχωριστές επιτροπές (ΕΔΕΑΥ) που αντί να κάνουν το εκπαιδευτικό σύστημα πιο ευέλικτο, το κάνουν πιο συγκεντρωτικό και πιο γραφειοκρατικό με αμφίβολη λειτουργικότητα και αποτελεσματικότητα αντιμετώπισης των αναγκών των παιδιών, με την κατασπατάληση τεράστιων κονδυλίων.

Τα Ειδικά Σχολεία μετατρέπονται σε Κέντρα Υποστήριξης Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης και τα γενικά σχολεία με τα ΣΔΕΥ και τις ΕΔΕΑΥ στην ουσία καλούνται να υλοποιήσουν όλες τις αρμοδιότητες που μέχρι σήμερα τις είχαν τα ΚΕΔΔΥ. Ανοίγοντας έτσι το δρόμο για την μεταφορά (κατάργηση;) των ΚΕΔΔΥ στο Τμήμα Στήριξης του Εκπαιδευτικού Έργου της τοπικής Διεύθυνσης, ως Πρωτοβάθμια Επιτροπή Διαγνωστικής Εκπαιδευτικής Αξιολόγησης (Π.Ε.Δ.Ε.Α.).

Δε λαμβάνονται υπόψη οι ελλείψεις που υπάρχουν σε μόνιμο προσωπικό (εκπαιδευτικούς και ειδικότητες), την ανεπαρκή επιμόρφωση του διδακτικού προσωπικού της γενικής αγωγής σε θέματα ειδικής εκπαίδευσης αλλά και την σχετική εκπαίδευση και επιμόρφωση των εκπαιδευτικών εαε σε θέματα

εκπαιδευτικής αξιολόγησης, δεν διασφαλίζει τις θεμελιακές αρχές της αξιολόγησης που είναι: η εγκυρότητα, η αξιοπιστία και η αντικειμενικότητα.

Π.Χ. ο εκπαιδευτικός ειδικής αγωγής που συμμετέχει στην ΕΔΕΑΥ μπορεί, να είναι ο εκπαιδευτικός του Τμήματος Ένταξης του σχολείου ή ο εκπαιδευτικός της Παράλληλης Στήριξης ή ακόμη κι ο διορισμένος, μέσω των προγραμμάτων ΟΑΕΔ «κοινωνφελούς εργασίας». Εδώ ανακύπτουν σοβαρά ερωτήματα που αφορούν την εγκυρότητα:

- ο η εκπαιδευτική αξιολόγηση πραγματοποιείται με τη χρήση **σταθμισμένων** και **άτυπων** εργαλείων άρα,
- ο απαραίτητη προϋπόθεση αποτελεί ο εκπαιδευτικός –αξιολογητής να έχει **ΕΠΑΡΚΕΙΑ** στα σταθμισμένα εργαλεία (όπως π.χ. ΑΘΗΝΑ ΤΕΣΤ), [το ίδιο ισχύει και για τον ψυχολόγο], αλλά και να έχει γνώση του Αναλυτικού Προγράμματος και των Γνωστικών υλικών του σχολείου. Δηλ. να **έχει σχετική εκπαίδευση καθώς και εμπειρία στη συλλογή και επεξεργασία των αποτελεσμάτων.** Ο εκπαιδευτικός της Παράλληλης Στήριξης που διορίζεται από το πρόγραμμα ΕΣΠΑ έχει τη γνώση και την εμπειρία για να μπορέσει να πραγματοποιήσει **εκπαιδευτική αξιολόγηση** μαθητή/μαθήτριας;

Μερικά ερωτήματα όσο αφορούν την ΕΔΕΑΥ:

α) ο **Διευθυντής** της σχολικής μονάδας μπορεί να είναι ή όχι εκπαιδευτικός **ειδικής αγωγής**, συμμετέχει **χωρίς δικαίωμα ψήφου.** **Πώς ο Πρόεδρος της Επιτροπής, αποκλείεται στη λήψη των αποφάσεων που αφορά τη σχολική μονάδα που διευθύνει;**

β) το **ΚΥΕΑΕ**, δηλ. **το σημερινό ειδικό σχολείο**, έχει **μαθητικό πληθυσμό.** Πώς διασφαλίζεται η εύρυθμη λειτουργία του ΟΤΑΝ το προσωπικό του μετακινείται συνέχεια για να συμμετέχει στις ΕΔΕΑΥ ή να προσφέρει τις υπηρεσίες του όταν υπάρχει αίτημα από τις σχολικές μονάδες;

γ) ο **ρόλος των Σχολικών Συμβούλων Γενικής και Ειδικής Αγωγής** είναι καθοριστικός στην αντιμετώπιση εκπαιδευτικών παρεμβάσεων στη σχολική μονάδα. **Γιατί δε λαμβάνονται υπόψη στην αρχική εκτίμηση των εκπαιδευτικών αναγκών των μαθητών;**

δ) η ΕΔΕΑΥ, παραπέμπει μαθητές στο ΚΕ.Δ.Δ.Υ. (;) για διάγνωση με συνοδευτική έκθεση του **Ψυχολόγου** σχετικά με το **«ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ-ψυχολογικό»** προφίλ του μαθητή. **Γιατί ο ψυχολόγος** πρέπει να κάνει έκθεση για το **«εκπαιδευτικό»** προφίλ του μαθητή; Με ποια αρμοδιότητα; Ο εκπαιδευτικός που συμμετέχει στην επιτροπή τι ρόλο έχει;

6) Η **παράλληλη στήριξη** δεν πρέπει να ταυτίζεται με τη συνεκπαίδευση. Η παράλληλη στήριξη αποτελεί μία από τις πάρα πολλές μορφές συνεργατικής διδασκαλίας ή συνδιδασκαλίας (εναλλακτική διδασκαλία, ομαδική διδασκαλία, συμπληρωματική διδασκαλία, ευέλικτη διαφοροποίηση, παράλληλη στήριξη κλπ.) που έχουν ευρέως εφαρμοστεί στις γενικές τάξεις πολλών ανεπτυγμένων χωρών. Χρειάζεται να επισημανθεί ότι το ζήτημα αυτό δεν είναι μόνο θέμα ορολογίας. Οι συγκεκριμένοι όροι αναφέρονται σε συγκεκριμένες εκπαιδευτικές πρακτικές και ενέχουν συγκεκριμένες επιπτώσεις στην εκπαιδευτική πράξη.

Το Σχέδιο Νόμου για την ειδική αγωγή και εκπαίδευση αντιμετωπίζει τον θεσμό της παράλληλης στήριξης ως αντίστοιχο της φοίτησης ενός μαθητή σε Τμήμα Ένταξης, χωρίς να λαμβάνει υπόψη τις διαφορετικές ανάγκες που καθένας από τους θεσμούς αυτούς δημιουργήθηκε για να καλύψει ή τη φύση των ειδικών εκπαιδευτικών αναγκών του κάθε μαθητή. Η Παράλληλη Στήριξη υποκαθίσταται από την τοποθέτηση των μαθητών σε Τμήμα Ένταξης, με την αιτιολογία εκ μέρους

του Υπουργείου Παιδείας ότι η Παράλληλη Στήριξη αφορά μόνο περιπτώσεις όπου στην περιοχή κατοικίας των μαθητών δεν λειτουργεί Τμήμα Ένταξης, ακόμη και σε περιπτώσεις όπου το αρμόδιο ΚΕΔΔΥ ή ο Σχολικός Σύμβουλος Ειδικής Αγωγής προτείνουν σαφώς Παράλληλη Στήριξη και όχι φοίτηση σε Τμήμα Ένταξης. Παραβλέπεται δηλαδή το γεγονός ότι τα δύο μέτρα εκπαιδευτικής υποστήριξης είναι διαφορετικά και σχεδιασμένα να εξυπηρετούν διαφορετικές ανάγκες καθώς και ότι ο νόμος δεν περιορίζει την παροχή παράλληλης στήριξης αποκλειστικά σε περιπτώσεις όπου στο σχολείο του μαθητή δεν λειτουργεί Τμήμα Ένταξης (Ν. 3699/08 άρθρο 6). Μολονότι (όπως προκύπτει, από το έγγραφο υπ' αρ. 3777/Γ6/10-01-08), αναγνωρίζεται ότι η Παράλληλη Στήριξη μπορεί να παρέχεται «σε εξαιρετικές περιπτώσεις» ανεξαρτήτως της λειτουργίας Τμήματος Ένταξης, στην πράξη, συχνά, για λόγους σκοπιμότητας φαίνεται να παραβλέπει τον διαχωρισμό. Η νομοθεσία που κατοχυρώνει το δικαίωμα της Συνεκπαίδευσης, για να έχει νόημα, θα πρέπει να συνοδεύεται από τη διασφάλιση των κονδυλίων και των αναγκαίων μέσων για την υλοποίηση των αντίστοιχων προβλέψεων.

Τι θα γίνει αν η Παράλληλη Στήριξη παρέχεται σε μερική βάση, ενώ οι ανάγκες του μαθητή/μαθήτριας, καθιστούν αναγκαία την ατομική υποστήριξή του καθ' όλη τη διάρκεια της παραμονής του στο σχολείο; Και γιατί η Παράλληλη Στήριξη να παρέχεται μέχρι τη Γ' Γυμνασίου;

Αξιότιμε κύριε Υπουργέ,
Αξιότιμε κύριε Υφυπουργέ,
Αξιότιμες κυρίες Βουλευτές,
Αξιότιμοι κύριοι Βουλευτές,
Αξιότιμες κυρίες, Αξιότιμοι κύριοι,

Το Δ.Σ. του Πανελληνίου Επιστημονικού Συλλόγου Ειδικής Αγωγής ζητά από το Υπουργείο Παιδείας και την Κυβέρνηση **να αποσύρουν το Σχέδιο Νόμου για την Ειδική Αγωγή** και ο Υπουργός Παιδείας να καλέσει τα Πολιτικά Κόμματα, την ΕΣΑμεΑ, την ΠΟΣΓΚΑμεΑ, τη ΔΟΕ, την ΟΛΜΕ, τον ΠΕΣΕΑ, την ΠΕΕΠ, τους εμπλεκόμενους επιστημονικούς, κοινωνικούς και συνδικαλιστικούς φορείς στο υποσύστημα της ειδικής αγωγής να ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΟΥΝ την αποτελεσματικότητα του Νόμου 3699/2008.

Το Δ.Σ. του Πανελληνίου Επιστημονικού Συλλόγου Ειδικής Αγωγής προτείνει ενδεικτικά η ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ της αποτελεσματικότητας του Νόμου 3699/2008 να αφορά τα εξής επίπεδα:

1. Πρώτο Επίπεδο: Ύστερα από γνωμοδότηση του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής να προσδιοριστούν τα «Θεματικά Επίπεδα Αξιολόγησης» εφαρμογής και αποτελεσματικότητας του υπάρχοντος νόμου που θα αξιολογήσουν τα Πολιτικά Κόμματα, οι κοινωνικοί, οι επιστημονικοί και οι συνδικαλιστικοί φορείς.
2. Δεύτερο Επίπεδο: Ύστερα από γνωμοδότηση του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής να προσδιοριστούν «Τομείς Αξιολόγησης» που αφορούν την ευθύνη των αρμοδίων οργάνων της Κεντρικής Υπηρεσίας του Υπουργείου Παιδείας για την εύρυθμη λειτουργία και αποτελεσματικότητα των δομών του υποσυστήματος της ειδικής αγωγής, όπως ορίζονται από το Νόμο 3699/2008.

3. **Τρίτο Επίπεδο:** Ύστερα από γνωμοδότηση του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής να προσδιοριστούν οι «Δείκτες Αξιολόγησης» για την ιεραρχική ευθύνη και εποπτεία των διαφόρων δομών και λειτουργιών του υποσυστήματος της ειδικής αγωγής που καθορίζονται από το Νόμο 3699/2008.
4. **Τέταρτο Επίπεδο:** Ύστερα από γνωμοδότηση του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής να προσδιοριστούν τα «Κριτήρια Αξιολόγησης» της ποσοτικής αποτίμησης και της ποιοτικής αποτίμησης του υποσυστήματος της ειδικής αγωγής σε σχέση με τους «Δείκτες Αξιολόγησης» των ευθυνών των αρμοδίων οργάνων της Κεντρικής Υπηρεσίας του Υπουργείου Παιδείας για την εύρυθμη λειτουργία των δομών του υποσυστήματος της ειδικής αγωγής που καθορίζονται από το Νόμο 3699/2008.

Αξιότιμε κύριε Υπουργέ,
Αξιότιμε κύριε Υφυπουργέ,
Αξιότιμες κυρίες Βουλευτές,
Αξιότιμοι κύριοι Βουλευτές,
Αξιότιμες κυρίες, Αξιότιμοι κύριοι,

Ο Πανελλήνιος Επιστημονικό Σύλλογος Ειδικής Αγωγής, διοργάνωσε με επιτυχία στις 7 και 8 Δεκεμβρίου 2013 το **7ο Πανελλήνιο Επιστημονικό Συνέδριο Ειδικής Αγωγής του Π.Ε.Σ.Ε.Α.**, με θέμα: «**Η Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση των Ατόμων με Αναπηρία (ΑμΑ) και των Ατόμων με Ειδικές Εκπαιδευτικές Ανάγκες (ΑμΕΕΑ) στην Ελλάδα του 21^{ου} Αιώνα**». Το Διοικητικό Συμβούλιο του Π.Ε.Σ.Ε.Α. και η Οργανωτική Επιτροπή του 7ου Πανελλήνιου Επιστημονικού Συνεδρίου Ειδικής Αγωγής του Π.Ε.Σ.Ε.Α. για να διευκολύνουν το Υπουργείο Παιδείας και το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής στο δύσκολο έργο του προσδιορισμού των «**Θεματικών Επιπέδων Αξιολόγησης**» της εφαρμογής και της αποτελεσματικότητας του Νόμου 3699/2008 καταθέτουν συμπεριληπτικά ένα σημαντικό μέρος των Πορισμάτων του **7ου Πανελλήνιου Επιστημονικού Συνεδρίου Ειδικής Αγωγής του Π.Ε.Σ.Ε.Α.**, στο Υπουργείο Παιδείας, τα Πολιτικά Κόμματα, την Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία, την Πανελλήνια Ομοσπονδία Γονέων & Κηδεμόνων Ατόμων με Αναπηρία, την Πανελλήνια Ένωση Σχολικών Συμβούλων, την Διδασκαλική Ομοσπονδία Ελλάδας, την Ομοσπονδία Λειτουργών Μέσης Εκπαίδευσης και την Πανελλήνια Ένωση Ειδικών Παιδαγωγών για να συμβάλουν θετικά στην αξιολόγηση του υπάρχοντος νομικοπολιτικού έργου του Υπουργείου Παιδείας, καθώς και στη διαμόρφωση εκπαιδευτικών πολιτικών για την αγωγή & εκπαίδευση των αναπήρων ατόμων με την αξιοποίηση πολιτικών και προγραμμάτων που εισηγήθηκαν αξιόλογοι εισηγητές και ερευνητές στο επιστημονικό Συνέδριο.

Στο **7ο Πανελλήνιο Επιστημονικό Συνέδριο Ειδικής Αγωγής του Π.Ε.Σ.Ε.Α.** αναγνωρίστηκαν οι αλλαγές που επέφερε ο Ν. 2817/ΦΕΚ 78, τχ. Α'/14-03-2000 περί την «**Εκπαίδευση των ατόμων με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες – ΑμΕΕΑ**» κι οι αξιολογες προσπάθειες να επιτευχθεί η σχολική ένταξη των ΑμΑ και ΑμΕΕΑ και να τους προσφερθεί ειδική αγωγή και εκπαίδευση με ποιοτικά χαρακτηριστικά αδρανοποιήθηκαν από το 2008 με την κατάργηση του νόμου

αυτού. Τονίστηκε ότι με το νέο νόμο 3699/ΦΕΚ 199, τχ. Α΄/02-10-2008 υιοθετείται το ιατρικό μοντέλο και στο υποσύστημα της ειδικής αγωγής ακολουθούνται εκπαιδευτικές πολιτικές περασμένων δεκαετιών. Ένα εκπαιδευτικό σύστημα με ένα πλήθος σχολικών μονάδων, κυρίως της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, που αρνούνται να δεχτούν την εγγραφή και τη φοίτηση ΑμΕΕΑ. Ταυτόχρονα να εξελίσσονται δραματικές σκηνές εις βάρος χιλιάδων οικογενειών που συνωστίζονται στα ΚΕΔΔΥ και εκλιπαρούν την έκδοση αξιολογήσεων και γνωματεύσεων για να «εξασφαλίσουν» εκπαιδευτικό Παράλληλης Στήριξης για το ανάπηρο παιδί τους, να πετύχουν την εγγραφή και τη φοίτησή του σε Τμήμα Ένταξης ή σε Ειδικό Σχολείο. Να αγωνιούν αν θα εξετάζεται το παιδί τους «γραπτώς» ή «προφορικώς».

Επισημάνθηκε ότι οι υπέρμαχοι της παιδαγωγικής της ένταξης επιμένουν στη δημιουργία ενός «Σχολείου για «Όλους» το οποίο δεν θα κατηγοριοποιεί και δεν θα περιθωριοποιεί τις συγκεκριμένες ομάδες του μαθητικού πληθυσμού, αλλά θα ανταποκρίνεται αποτελεσματικά στο εύρος των κοινωνικο-συναισθηματικών και μαθησιακών αναγκών τους. Τονίστηκε ότι «η ένταξη των παιδιών και των εφήβων με ειδικές ανάγκες στο γενικό σχολείο δεν αρκεί να θεσπιστεί με νόμους και διατάξεις, αλλά κυρίως πρέπει να πηγάζει από την ελεύθερη απόφαση των εκπαιδευτικών του Σχολείου και των γονέων. Προπάντων όμως πρέπει οι ίδιοι μαθητές να λαμβάνουν μέρος στη διαδικασία λήψης της απόφασης», ενώ ταυτόχρονα πρέπει να λαμβάνονται παιδαγωγικά μέτρα προς όφελος των ΑμΕΕΑ από τους Συλλόγους των Διδασκόντων και όχι με το παραμικρό πρόβλημα να προστίθεται ένα παιδί στις «λίστες ντροπής» των ΚΕΔΔΥ και να περνά μαζί με την οικογένειά του το ιατροπαιδαγωγικό όνειδος ενός αμφισβητούμενου ιατρικού, κοινωνικού και σχολικού ελέγχου. Ένας έλεγχος και μια επιτήρηση των ΑμΑ/ΑμΕΕΑ που ακυρώνει την παιδαγωγική της ένταξης προσθέτοντας ακόμα μια μαύρη κηλίδα στο δημοκρατικό μας πολιτεύμα και τον ουμανιστικό μας πολιτισμό.

Αμφισβητήθηκε έντονα η αντικειμενικότητα, η αξιοπιστία και η εγκυρότητα της σχολικής βαθμολογίας και της αξιολόγησης της επίδοσης των αναπήρων μαθητών και διατυπώθηκαν ισχυρά επιχειρήματα κατά της λειτουργίας της βαθμολογίας και των εξετάσεων όχι μόνο για τα άτομα με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, αλλά και για το σύνολο του μαθητικού πληθυσμού, γιατί διαπιστώνεται ότι οι εξετάσεις κι οι βαθμοί δεν αξιολογούν αμερόληπτα, δίκαια και αντικειμενικά τους μαθητές. Τονίστηκε ότι οι εκπαιδευτικοί της γενικής αγωγής όταν αξιολογούν τους/τις μαθητές/τριες τους προσπαθούν με τους σχολικούς βαθμούς να ανακαλύψουν τις μεταβλητές της επίδοσής τους σε κάθε μάθημα ξεχωριστά. Όταν όμως πρόκειται για μαθητές που έχουν ή δεν έχουν διαγνωσμένη αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες οι γνώμες των εκπαιδευτικών διχάζονται. Ακόμα και σήμερα υπάρχουν σχολεία που αρνούνται να εξετάσουν προφορικά ΑμΑ & ΑμΕΕΑ που έχουν γνωματεύσεις από τα ΚΕΔΔΥ ή τις Ιατροπαιδαγωγικές Υπηρεσίες, επικαλούμενοι διάφορες δικαιολογίες, όπως: α) «δεν έχουμε Τμήμα Ένταξης», β) «δεν το προβλέπει ο νόμος» γ) «δεν ξέρουμε από ειδική αγωγή», δ) «οι γονείς λάδωσαν και πήραν ψεύτικα χαρτιά», ε) «αυτός δεν είναι δυσλεκτικός – μια χαρά είναι» κλπ. Οι συγκρούσεις των γονέων με τους εκπαιδευτικούς και τα στελέχη της εκπαίδευσης γίνεται αναπόφευκτη, κι η διαχείρισή τους συναντά πολλά προβλήματα –πολλές φορές και αδιέξοδα. Έτσι οι

συζητήσεις και οι αμφισβητήσεις, κατά πόσον οι βαθμοί ως μέσον μέτρησης της επίδοσης είναι αξιόπιστοι, αντικειμενικοί και έγκυροι, έχουν τεράστια σημασία για τις ασκούμενες εκπαιδευτικές πολιτικές. Ας θυμηθούμε τις έντονες συζητήσεις-αντιδράσεις που προκάλεσε τη «μεταρρύθμιση Κοντογιαννόπουλου» η οποία με το Π.Δ. 390/ΦΕΚ 154, τχ. Α΄/21-11-1990 εισήγαγε την διενέργεια ετήσιων γραπτών εξετάσεων στις Ε΄ & ΣΤ΄ τάξεις, ενώ ταυτόχρονα όριζε: «... οι μαθητές των κανονικών σχολείων οι οποίοι έχουν δυσλεξία ή κινητική αναπηρία άνω άκρων, εξαιτίας της οποίας δεν μπορούν να γράφουν ή είναι τυφλοί απαλλάσσονται από τις πάσης φύσεως εξετάσεις και εξετάζονται προφορικά. Η όποια από τις παραπάνω αδυναμίες πρέπει να έχει διαπιστωθεί και βεβαιωθεί γραπτώς από αρμόδια Ιατροπαιδαγωγική Υπηρεσία». Αντίστοιχη διάταξη για τα ΑμΕΕΑ που φοιτούν στο Γυμνάσιο περιέχει το Π.Δ. 393/ΦΕΚ 156, τχ. Α΄/21-11-1990, και για τα ΑμΕΕΑ που φοιτούν στο Λύκειο το Π.Δ. 392/ΦΕΚ 155, τχ. Α΄/21-11-1990.

Έντονες αντιπαραθέσεις υπήρξαν πριν και μετά την ψήφιση των νόμων για την ειδική αγωγή: Ν. 2817/2000 και Ν. 3699/2008, γιατί απουσίαζε από τους συγκεκριμένους νόμους η φιλοσοφία και το περιεχόμενο σπουδών, αλλά και οι στρατηγικοί προσανατολισμοί σε σχέση με την εκπαίδευση των ΑμΑ και των ΑμΕΕΑ (ΠΕΣΕΑ, 2008). Ο μεθοδολογικός έλεγχος των προγραμμάτων σπουδών και της διδακτικής πράξης των εκπαιδευτικών οριοθετήθηκε «σε συγκεκριμένα τεχνογραφειοκρατικά πλαίσια, νομιμοποιούμενος στο όνομα της διασφάλισης συνθηκών ισότητας εκπαιδευτικών ευκαιριών όσο και της ανάγκης για ανάπτυξη της αποτελεσματικότητας και αποδοτικότητας του εκπαιδευτικού συστήματος». Με ένα πλήθος κανονιστικών πράξεων και ερμηνευτικών εγκυκλίων επιβάλλεται ένας αυστηρός και φαινομενικά «ορθολογικός» προγραμματισμός που απαιτεί πιστή εφαρμογή των νέων διδακτικών επιλογών, και κυρίως στη σημασία των μεθοδολογικών τους διαστάσεων. Πρόκειται για μια «κρατική διδακτική» που μετατρέπει την εκπαιδευτική πράξη σε ομοιόμορφους τεχνικούς χειρισμούς που βάζουν στην άκρη τον εκπαιδευτικό είτε της γενικής είτε της ειδικής αγωγής και αγνοούν τους μαθητές με τις όποιες ανάγκες και ιδιαιτερότητες που τους χαρακτηρίζουν τόσο σε ατομικό - ψυχολογικό επίπεδο όσο και σε κοινωνικό – πολιτισμικό – οικονομικό – πολιτιστικό επίπεδο. Όταν δεν λαμβάνονται υπόψη «οι κοινωνικές διαστάσεις κι οι βιωματικές συνθήκες, όχι μόνο ισοπεδώνεται και ακυρώνεται η εκπαιδευτική πράξη, αλλά κυρίως μένει μετέωρη και άψυχη οποιαδήποτε απόπειρα εμπλοκής των εκπαιδευτικών στην παιδαγωγικο-διδακτική πράξη». Στις σημερινές κοινωνικές και εκπαιδευτικές συνθήκες οι εκφραστές της κυρίαρχης «κρατικής διδακτικής» στα δημόσια και στα ιδιωτικά σχολεία επιμένουν στις αλλεπάλληλες εξετάσεις των μαθητών, παρά το γεγονός ότι πολυάριθμες έρευνες θεωρούν ότι αποτελούν ακατάλληλο μέσον για να μετρήσουμε αντικειμενικά, έγκυρα και αξιόπιστα τις επιδόσεις των μαθητών με σκοπό να τους ταξινομήσουμε.

Τονίστηκε ότι εκπαιδευτική αξιολόγηση συνδέεται άμεσα και με όλα τα ενδιάμεσα στάδια της οργάνωσης της εκπαιδευτικής διαδικασίας, όπως είναι: η επιλογή των διδασκόμενων αντικειμένων και η οργάνωση των περιεχομένων της σχολικής γνώσης και των επιμέρους στόχων ανά μάθημα ή διδακτική ενότητα, η επιλογή κατάλληλων διδακτικών υλικών και κυρίως η οργάνωση και διεξαγωγή της διδακτικής – μαθησιακής διαδικασίας στη γενική σχολική τάξη ή το Τμήμα

Ένταξης ή το Εργαστήριο. Στην περίπτωση που κατά την διαδικασία της αξιολόγησης διαπιστώνεται ότι το επίπεδο των αποτελεσμάτων είναι χαμηλό, χρειάζεται να γίνουν προσεκτικές αναλύσεις αν η αναποτελεσματικότητα οφείλεται στους ανέφικτους στόχους που τέθηκαν, στην ακαταλληλότητα των προγραμμάτων και των διδακτικών υλικών, στην ανεπάρκεια της οργάνωσης της μαθησιακής διαδικασίας στις σχολικές τάξεις ή σε ένα συνδυασμό αυτών των παραμέτρων. Κατά τη διαδικασία αξιολόγησης του εκπαιδευτικού αποτελέσματος απαιτείται η συνεκτίμηση όλων των παραμέτρων που χαρακτηρίζουν το ευρύτερο κοινωνικό περιβάλλον κι η αναζήτηση των επιρροών του στην αποτελεσματικότητα της σχολικής μονάδας, ώστε να είναι να είναι εφικτός ο στρατηγικός προγραμματισμός κι η υλοποίηση εκπαιδευτικών πολιτικών που θα μειώνουν τις όποιες αρνητικές επιπτώσεις ή θα προκαλούν οφέλη από την κατάλληλη αξιοποίηση του κοινωνικού περιβάλλοντος.

Επισημάνθηκε ότι η πρακτική της ένταξης στις γενικές τάξεις των ΑμΑ και των ΑμΕΕΑ, που πιθανόν να παρεμποδίζουν σε μικρό ή μεγάλο βαθμό την επιτυχή συμμετοχή στη σύνηθη μαθησιακή διαδικασία, επαναφέρει στο προσκήνιο με μεγαλύτερη ένταση τα ζητήματα της διαφοράς και της διαφοροποίησης στις γενικές σχολικές τάξεις. Η φοίτηση των ΑμΑ και των ΑμΕΕΑ σε μια γενική τάξη προϋποθέτει διαφοροποιημένη οργάνωση της μαθησιακής διαδικασίας, αναπόσπαστο στοιχείο της οποίας είναι κι οι διαδικασίες αξιολόγησης, ούτως ώστε να τροφοδοτούνται με επάρκεια και πληρότητα όλοι οι μαθητές κι οι μαθήτριες στη βάση της διαφορετικότητάς τους. Η ανάγκη αυτή στο παρελθόν οδηγούσε σε σχήματα διαφοροποίησης των μαθητών με σχεδόν αποκλειστικό κριτήριο την επίδοση ή τη θεωρούμενη ικανότητά τους. Υπήρχε θεμελιωμένη η πεποίθηση ότι η πρακτική της ταξινόμησης των μαθητών σε ομάδες/τμήματα διαφορετικών «ταχυτήτων» θα δώσει περισσότερες δυνατότητες προσαρμογής του περιεχομένου σποδών, των μεθόδων διδασκαλίας και αξιολόγησης, αλλά και των διδακτικών υλικών στις μαθησιακές ανάγκες ή δυνατότητες κάθε συγκεκριμένης μαθητικής ομάδας. Για αυτό στο Συνέδριο κατατέθηκαν αναλυτικά συγκεκριμένα μέτρα αντισταθμιστικής αγωγής από το Ελληνικό Κράτος που θα αναφέρονται:

- 1) Στην επέκταση και την υποστήριξη των Τμημάτων Ένταξης, γιατί σε αυτά, σύμφωνα με έρευνες «παρέχεται η κατάλληλη γνωστική, κοινωνική, συναισθηματική, πολιτιστική και επαγγελματική στήριξη με την εφαρμογή ειδικών προγραμμάτων υποβοήθησης των παιδιών στη γλώσσα, τα μαθηματικά, στη συναισθηματική οργάνωση, στη ψυχο-κινητικότητα κλπ. για λίγες ή περισσότερες ώρες την εβδομάδα ανάλογα με τις ανάγκες τους. Βασικός στόχος να βελτιωθεί το μαθησιακό τους επίπεδο και να διευκολυνθεί η ζωή τους κι η συμμετοχής τους στη γενική τάξη και στο οικογενειακό τους περιβάλλον».
- 2) Στο γενικό πλαίσιο του σχολείου και την άσκηση εσωτερικής εκπαιδευτικής πολιτικής, υπέρ των ΑμΑ και των ΑμΕΕΑ τόσο στις σχολικές μονάδες της γενικής όσο και της ειδικής αγωγής.
- 3) Στην οργάνωση της εκπαίδευσης με τη θεσμοθέτηση της ελαστικότητας του διδακτικού ωραρίου, της αξιολόγησης και της διδασκόμενης ύλης που αφορά τα ΑμΑ και ΑμΕΕΑ.

- 4) Στη διεπιστημονική στήριξη σε όσους εμπλέκονται στην διδακτική διαδικασία που αφορά τα ΑμΑ και ΑμΕΕΑ τόσο στις σχολικές μονάδες της γενικής όσο και της ειδικής αγωγής.
- 5) Στην ουσιαστική και πολυεπίπεδη στήριξη της προσχολικής αγωγής και εκπαίδευσης, γιατί με την πρώιμη παρέμβαση στα Νηπιαγωγεία εξασφαλίζεται για τα νήπια γενικά και για τα ΑμΑ & ΑμΕΕΑ η κοινωνικοποίησή τους και η ανάπτυξη των προμαθησιακών ικανοτήτων τους.
- 6) Να γίνεται η αξιολόγηση των ειδικών εκπαιδευτικών αναγκών των ΑμΑ και των ΑμΕΕΑ έγκαιρα και έγκυρα σε συνεργασία δασκάλων γενικής και ειδικής αγωγής με τη στήριξη των Σχολικών Συμβούλων γενικής και ειδικής αγωγής.
- 7) Να γίνεται συστηματική συνεργασία με την οικογένεια του μαθητή των δασκάλων γενικής και ειδικής αγωγής. Παροχή στήριξης από τους Σχολικούς Συμβούλους γενικής και ειδικής αγωγής και καθοδήγηση των γονέων και κηδεμόνων να απευθύνονται είτε σε Εκπαιδευτικές είτε σε Προνοιακές είτε σε Ιατρικές ή Υγειονομικές Υπηρεσίες για να αντιμετωπιστούν σχολικά, ιατρικά-θεραπευτικά και κοινωνικά-προνοιακά προβλήματα του/της μαθητή/τριας και της οικογένειάς του/της.

Επιπλέον το Διοικητικό Συμβούλιο του Πανελληνίου Επιστημονικού Συλλόγου Ειδικής Αγωγής, προτείνει στην ηγεσία του Υπουργείου Παιδείας: α) να απεμπλακεί η βαθμολογική από την μισθολογική εξέλιξη για τον κύριο όγκο των εκπαιδευτικών μέχρι και το βαθμό Β', που φτάνει το 80-90% που δεν επιθυμούν θέση στελέχους και να συνδέεται η βαθμολογική με την μισθολογική εξέλιξη μόνο για εκείνους που επιθυμούν θέση στελέχους και για το επίδομα θέσης ευθύνης, οι οποίοι αν επιλεγούν θα λαμβάνουν το επίδομα θέσης ευθύνης, αν δεν επιλεγούν δεν θα το πάρουν (άρα γι' αυτό το ποσοστό εκπαιδευτικών να υπάρχει σύνδεση βαθμολογίου – μισθολογίου), β) η ηγεσία του Υπουργείου Παιδείας να προχωρήσει σε έναν ουσιαστικό διάλογο με ξεκάθαρους πολιτικούς, επιστημονικούς, εκπαιδευτικούς και κοινωνικούς όρους. Το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα και το υποσύστημα ειδικής αγωγής βρίσκονται σε μια κρίσιμη καμπή και το Υπουργείο Παιδείας οφείλει να αποτυπώσει με σαφήνεια τη φιλοσοφία και το περιεχόμενο των πολιτικών και νομοθετικών του εγχειρημάτων για την ειδική αγωγή και εκπαίδευση των ΑμΑ και ΑμΕΕΑ, γ) η χρηματοδότηση του δημόσιου εκπαιδευτικού συστήματος να γίνεται από τις εγγεγραμμένες δημόσιες δαπάνες του Προϋπολογισμού της Ελληνικής Δημοκρατίας και να δοθεί επίδομα ειδικής αγωγής σε όσους εργάζονται στις σχολικές δομές της γενικής αγωγής και της ειδικής αγωγής προσφέροντας ειδική αγωγή και εκπαίδευση στα ανάπηρα άτομα.

Μέχρι σήμερα οι ηγεσίες του Υπουργού Παιδείας, παρά τις προτάσεις του ΠΕΣΕΑ δεν προχώρησαν σε ρυθμίσεις για: α) τη δημιουργία οργανικών θέσεων στα ΕΕΕΕΚ και Ειδικά Επαγγελματικά Γυμνάσια, β) την επιλογή Προϊσταμένων στα ΚΕΔΔΥ με τετραετή θητεία με μοριοδότηση του Ν. 3848/2010), ενώ με την τοποθέτηση προσωρινών προϊσταμένων υποβαθμίζουν τη λειτουργία τους, και γ) την κατάργηση του άρθρου 24 πργρ. 1, 2, 3 και 4 του Ν. 3699/2008 (ΦΕΚ 199/02-10-2008), σύμφωνα με το οποίο συντηρούνται υπηρεσιακά συμβούλια των ΠΥΣΕΕΠ και του ΥΣΕΕΠ τα οποία λειτουργούν υπονομευτικά και παντελώς ξεκομμένα από το εκπαιδευτικό σύστημα της γενικής και της ειδικής εκπαίδευσης, χωρίς να στηρίζονται στη

δημοκρατική αντιπροσώπευση. Οι κρατικοδίαιτοι μηχανισμοί του κυβερνώντος κόμματος κινούμενοι από λογικές πελατειακών πολιτικών σχέσεων συντηρούν και δημιουργούν νέους μηχανισμούς οι οποίοι θα συνεχίσουν να λειτουργούν ως κέντρα αυθαιρεσίας, παρανομίας, διακρίσεων και διαφθοράς. Χωρίς δημοκρατική εκπροσώπηση και αποσαφηνισμένο νομοθετικό πλαίσιο των δομών και των λειτουργιών του υποσυστήματος της ειδικής αγωγής και εκπαίδευσης είναι αδύνατο να υπάρξει διαφάνεια και να ασκηθεί δημοκρατικός έλεγχος. Έτσι υπονομεύεται κάθε στρατηγικός και λειτουργικός προγραμματισμός στο υποσύστημα της ειδικής αγωγής. Γι' αυτό επιμένουμε στη διαχρονική μας πρόταση για κατάργηση των Υ.Σ.Ε.Ε.Π. και Π.Υ.Σ.Ε.Ε.Π., και ένταξη όλων των συναδέλφων μας από διάφορες ειδικότητες (φυσικοθεραπευτές, κοινωνικούς λειτουργούς, σχολικούς ψυχολόγους, λογοθεραπευτές κ.ά.) στα Περιφερειακά (ΠΥΣΠΕ -ΑΠΥΣΠΕ και ΠΥΣΔΕ -ΑΠΥΣΔΕ) και Κεντρικά (ΚΥΣΠΕ και ΚΥΣΔΕ) Συμβούλια, αντίστοιχα με τη βαθμίδα που εργάζονται.

Το Διοικητικό Συμβούλιο του Πανελληνίου Επιστημονικού Συλλόγου Ειδικής Αγωγής -Π.Ε.Σ.Ε.Α.- ζήτησε με νομοθετική ρύθμιση η ανάθεση αρμοδιοτήτων και ρόλων στους εκπαιδευτικούς ειδικής αγωγής, το Σύλλογο Διδασκόντων κάθε Σχολείου και τους Σχολικούς Συμβούλους για να προσφέρεται, χωρίς προσκόμματα και εμπόδια άμεση παιδαγωγική και ειδική εκπαιδευτική υποστήριξη στα ΑμΑ και στα ΑμΕΕΑ. Να μην είναι προαπαιτούμενο το Πιστοποιητικό των ΚΕΔΔΥ ή των ιατροπαιδαγωγικών υπηρεσιών, γιατί μέχρι σήμερα τα πιστοποιητικά κατηγοριοποίησης χρησιμοποιήθηκαν ως επιπλέον θεσμικό εμπόδιο για να κλείνουν Τμήματα Ένταξης και Σχολεία Ειδικής Αγωγής με ανέξοδες δικαιολογίες διαφόρων στελεχών της εκπαίδευσης ότι δεν υπάρχουν μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες και ειδικές μαθησιακές δυσκολίες. Διάφορες Περιφερειακές Διευθύνσεις Π.&Δ. Εκπαίδευσης, Διευθύνσεις και Προϊστάμενες Αρχές της Πρωτοβάθμιας ή της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης με εγκυκλίους τους και άλλες παρεμβάσεις επιχειρούν την κατάργηση ή την αναστολή λειτουργίας των Τμημάτων Ένταξης σε νηπιαγωγεία και γενικά σχολεία της Π.&Δ. Εκπαίδευσης, καθώς και τη μετακίνηση των μαθητών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες σε «όμορα» σχολεία με το πρόσχημα ότι χρειάζονται τρεις (3) τουλάχιστον γνωματεύσεις μαθητών από Διαγνωστικές Υπηρεσίες (ΚΕΔΔΥ ή Ιατροπαιδαγωγικά Κέντρα ή Υγειονομικές Επιτροπές) για να λειτουργήσουν τα Τμήματα Ένταξης. Επισημαίνουμε άλλη μια φορά, ότι νομοθετικά οι εγκύκλιοι που κοινοποιήθηκαν από διάφορες Περιφερειακές Διευθύνσεις Π. & Δ. Εκπαίδευσης, που αναφέρονταν στην «ίδρυση και λειτουργία Τμημάτων Ένταξης», είναι προδήλως παράνομες, αφού είναι αντίθετες με τις διατάξεις του Νόμου 3699/2008 (άρθρο 6: «...στα Τμήματα Ένταξης μπορούν να φοιτούν και μαθητές, χωρίς γνωμάτευση από διαγνωστικό φορέα, κατόπιν σύμφωνης γνώμης του Σχολικού Συμβούλου Ειδικής Αγωγής & Εκπαίδευσης ...»), καθώς και της Υπουργικής Αποφάσεως με αριθμό 27922/Γ6 (ΦΕΚ 449, τχ. Β' /03-04-2007) που καθορίζει τα «Ιδιαίτερα καθήκοντα των εκπαιδευτικών ειδικής αγωγής στις ΣΜΕΑ και τα Τμήματα Ένταξης της Π.&Δ. Εκπαίδευσης ...» όπου ορίζει ρητά ότι: «...σε καμιά περίπτωση δεν αποκλείεται μαθητής από το Τμήμα Ένταξης, αν οι γονείς του επιθυμούν τη φοίτηση του σε αυτό ακόμα κι αν δεν έχει διάγνωση από τις αρμόδιες διαγνωστικές υπηρεσίες. Στις περιπτώσεις αυτές αρκεί σχετική εισήγηση από το Σχολικό Σύμβουλο Ειδικής Αγωγής & Εκπαίδευσης.

Αν, μετά την ολοκλήρωση της αξιολόγησης του Νόμου 3699/2008, διαπιστωθεί ότι ο Νόμος αυτός (3699/2008) είναι αποτελεσματικός και χρειάζονται μόνο

βελτιωτικές ρυθμίσεις, αυτές να γίνουν αντικείμενο ενός διαφανούς, δημοκρατικού και ουσιαστικού διαλόγου και όποια διαρθρωτική αλλαγή προκριθεί πιο χρηστική για την εκπαίδευση των ατόμων με αναπηρία και των ατόμων με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, ο Υπουργός Παιδείας να της δώσει δημοκρατική νομιμοποίηση σε Υπουργική Απόφαση ή Προεδρικό Διάταγμα. Αν όμως τα αποτελέσματα της αξιολόγησης καταδεικνύουν ότι Ν. 3699/2008 είναι αναποτελεσματικός, δυσλειτουργικός και επιζήμιος για τα άτομα με αναπηρία και τα άτομα με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, το Διοικητικό Συμβούλιο του Πανελληνίου Επιστημονικού Συλλόγου Ειδικής Αγωγής θα προτείνει την κατάργησή του και την αντικατάστασή του με ένα νέο νόμο, για τον οποίο, μέσα από έναν υπεύθυνο δημοκρατικό διάλογο, θα εργαστούμε με υψηλό αίσθημα επιστημονικής και πολιτικής ευθύνης, αλλά κυρίως κοινωνικής ευαισθησίας για να συμβάλουμε στη διαμόρφωσή του και την άμεση υλοποίησή του.

Το Διοικητικό Συμβούλιο του Πανελληνίου Επιστημονικού Συλλόγου Ειδικής Αγωγής -Π.Ε.Σ.Ε.Α.- αναβαπτισμένο και ανανεωμένο, μέσα από την Ετήσια Τακτική Γενική Συνέλευση του επιστημονικού μας σωματείου και τις αρχαιρεσίες της 5^{ης} Απριλίου 2014, συμμετέχει ενεργά -με το σύνολο των Μελών του Π.Ε.Σ.Ε.Α.- στα τεκταινόμενα στην ελληνική κοινωνία και το δημόσιο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα στον κοινό αγώνα των συλλογικών φορέων που διεκδικούν την ισονομία και τη δικαιοσύνη για των σύνολο των ανηλίκων και ενηλίκων ατόμων με ή χωρίς αναπηρίες. Διεξάγοντας έναν ουσιαστικό διάλογο με τον κόσμο της αναπηρίας, τα Πολιτικά Κόμματα, τους εργαζόμενους στο υποσύστημα της ειδικής αγωγής, εκπαιδευτικές, επιστημονικές και συνδικαλιστικές οργανώσεις, θα καταθέτει διαρκώς και ανελλιπώς τις προτάσεις και τις θέσεις του για την υπερίσχυση των δικαιωμάτων των αναπήρων σε όλες τις εκφράσεις και εκφάνσεις της ελληνικής κοινωνίας. Το θεωρούμε υπέρτατο Συνταγματικό, Δημοκρατικό, Ηθικό και Επιστημονικό μας καθήκον.

Με τιμή, για το Διοικητικό Συμβούλιο του Π.Ε.Σ.Ε.Α.

Ο Πρόεδρος

Ο Γενικός Γραμματέας

Μηνάς Ευσταθίου

Λευτέρης Ρατσιάτος